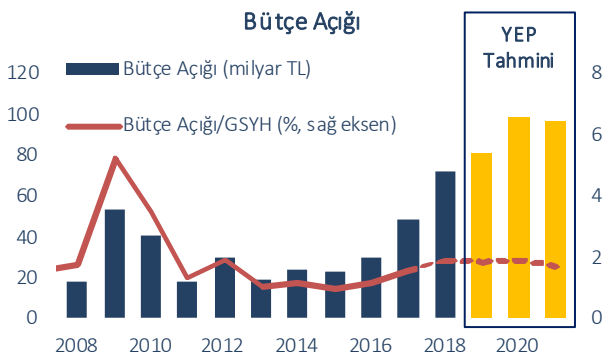

Bütçe açığı 2018 yılında 72,6 milyar TL oldu.

Merkezi yönetim bütçe açığı Aralık ayında yıllık bazda %15,1 oranında azalarak 18,1 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde bütçe gelirleri yıllık bazda %19,9 oranında artarken, bütçe harcamalarındaki artış %10,2 oldu.

2018 yıl geneline bakıldığında ise 2017'ye kıyasla 24,8 milyar TL (%52) genişleyen bütçe açığının 72,6 milyar TL ile YEP tahminine yakın düzeyde gerçekleştiği görülüyor. 2018 yılında bütçe harcamaları 2017'ye kıyasla %22,4 oranında artarak 830,4 milyar TL düzeyinde gerçekleşirken, bütçe gelirleri aynı dönemde %20,2 artış kaydetti.

“Faizler, paylar ve cezalar” gelirlerinde hızlı yükseliş...

Faizler, paylar ve cezalar kaleminde Ağustos ayından bu yana görülen hızlı yükseliş Aralık ayında da sürdü. Aralık'ta yıllık bazda 3 katın üzerinde artan söz konusu kalem bütçe gelirlerindeki artışa (%19,9) verdiği 19,2 puanlık katkı ile bütçenin yılın son ayında sergilediği performansta belirleyici oldu. Diğer taraftan, ekonomik aktivitede yaşanan daralmaya paralel olarak vergi gelirleri Aralık'ta yıllık bazda geriledi. Dahilde ve ithalde alınan KDV kalemlerindeki düşüş bu dönemde öne çıkarken, vergi indirimleri dolayısıyla motorlu taşıtlardan alınan ÖTV'deki azalış dikkat çekti.

Yıl geneline bakıldığında vergi gelirlerindeki artışın %15,8 ile enflasyon oranının altında kaldığı görülüyor. Vergi

gelirlerinin zayıf performansında iç talepteki düşüşün ve ekonomik aktiviteye destek olmak amacıyla yapılan vergi indirimlerinin etkili olduğu anlaşılıyor. Vergi gelirlerinin yaklaşık %25'ini oluşturan ÖTV gelirleri 2017'ye kıyasla %3,2 oranında gerileyerek bütçe gelirlerindeki artışı 0,7 puan sınırladı. 2018 yılında özelleştirme gelirleri de zayıf bir görünüm sergileyerek 2017'ye kıyasla %40,7 (3,8 milyar TL) azaldı. Öte yandan, vergi affı ve imar barışı gibi tek seferlik gelir yaratıcı uygulamaların etkisiyle diğer gelirlerdeki %45,4'lük artış bütçe performansına olumlu yansdı.

Bütçe harcamaları...

Aralık ayında bütçe harcamalarındaki yıllık %10,2'lik artışa en fazla katkısı cari transferler ile personel giderleri verdi. Savunma sanayi destekleme fonuna yapılan aktarımın 2017'nin aynı dönemine kıyasla yaklaşık 3 katına çıkması cari transferlerin 3,2 puanlık katkısında önemli rol oynadı. Faiz oranlarındaki artışa paralel olarak faiz giderlerinde yıllık bazda kaydedilen %45,3'lük artış da dikkat çekti.

Yıl geneline bakıldığında emeklilik ve sosyal yardım giderlerindeki artışın etkisiyle cari transferlerin bütçe harcamalarındaki %22,4'lük artışa 7,7 puan katkı verdiği görülüyor. Yıl boyunca bütçe harcamalarını yukarı çeken gayrimenkul sermaye ve üretim giderlerinin katkısı ise 2,3 puan düzeyinde gerçekleşti. 2018 yılında faiz giderlerinin bütçe harcamalarına katkısı 2,5 puan oldu.

Beklentiler...

Ekonomik aktivitedeki yavaşlamanın vergi gelirleri üzerinde yarattığı baskıya ve faiz harcamalarındaki artışa rağmen 2018 yılında bütçe açığının vergi affı, imar barışı gibi tek seferlik gelirlerin desteğiyle YEP'teki hedefe yakın seviyede gerçekleştiği görülüyor. İç talepteki zayıf görünüm ve vergi indirimlerinin süresinin uzatılması nedeniyle vergi gelirlerinin özellikle 2019 yılının ilk yarısında baskı altında kalacağı anlaşılıyor. Ayrıca, faiz oranlarında geline seviyeler faiz giderlerinin yüksek kalacağına işaret ediyor. Bu çerçevede, 2019 yılında bütçe performansında faiz dışı harcamaların seyrinin belirleyici olacağını düşünüyoruz.

Merkezi Yönetim Bütçesi

(milyar TL)

	Aralık		% Değişim	Ocak-Aralık		% Değişim	2018 Bütçe Hedefi	YEP Gerç./ YEP Tahmini	YEP Tah. (%)
	2017	2018		2017	2018				
Harcamalar	77,2	85,1	10,2	678,3	830,4	22,4	762,8	821,8	101,1
Faiz Harcamaları	1,4	2,1	45,3	56,7	74,0	30,4	71,7	76,4	96,8
Faiz Dışı Harcamalar	75,8	83,0	9,6	621,6	756,5	21,7	691,1	745,4	101,5
Gelirler	55,9	67,0	19,9	630,5	757,8	20,2	696,8	749,6	101,1
Vergi Gelirleri	47,3	45,5	-3,8	536,6	621,3	15,8	599,4	630,5	98,5
Diğer Gelirler	8,6	21,5	151,2	93,9	136,5	45,4	97,4	119,1	114,6
Bütçe Dengesi	-21,3	-18,1	-15,1	-47,8	-72,6	52,0	-65,9	-72,1	100,8
Faiz Dışı Denge	-19,9	-16,0	-19,5	8,9	1,3	-84,9	5,8	4,3	31,1

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem Bař Ekonomist izlem.erdem@isbank.com.tr	İlker řahin Uzman ilker.sahin@isbank.com.tr
Alper Gürler Birim Müdürü alper.gurler@isbank.com.tr	Gamze Can Uzman gamze.can@isbank.com.tr
H. Erhan Gül Müdür Yardımcısı erhan.gul@isbank.com.tr	Ayřim Kalkan Uzman Yardımcısı aysim.kalkan@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.